EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 27.7.2016
COM(2016) 517 final

**Soovitus:**

**Nõukogu rakendusotsus,**

**millega määratakse Hispaaniale trahv selle eest, et ta ei ole võtnud tõhusaid meetmeid ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks**

Soovitus:

**NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,**

**millega määratakse Hispaaniale trahv selle eest, et ta ei ole võtnud tõhusaid meetmeid ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1173/2011 eelarvejärelevalve tõhusa rakendamise kohta euroalal, eriti selle artiklit 6,

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu leidis 12. juulil 2016 vastu võetud otsusega, et Hispaania ei ole vastuseks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 kohaselt tehtud nõukogu 21. juuni 2013. aasta otsusele võtnud tõhusaid meetmeid ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks.

(2) Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 8 kohaselt tehtud nõukogu otsusele selle kohta, et Hispaania ei ole võtnud tõhusaid meetmeid ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks, peaks komisjon soovitama nõukogul määrata trahv.

(3) Hispaaniale määratav trahv peaks olema põhimõtteliselt 0,2% eelneva aasta SKPst, kuid seda summat võib vähendada või selle võib tühistada erakorraliste majandusolude korral või asjaomase liikmesriigi põhjendatud taotluse korral.

(4) Hispaania SKP oli 2015. aastal 1081,19 miljardit eurot. 0,2 % nimetatud SKPst on 2162,38 miljonit eurot.

(5) Kooskõlas määruse (EL) nr 1173/2011 artikli 2 lõikega 3 on „erakorralised majandusolud“ asjaolud, mille puhul valitsemissektori ülemäärast eelarvepuudujääki käsitatakse võrreldes kontrollväärtusega erandlikuna ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 2 punkti a teise taande tähenduses ning mida on täpsustatud määruses (EÜ) nr 1467/97. Viimati nimetatud määruse kohaselt käsitatakse ülemäärast eelarvepuudujääki erandlikuna, kui selle põhjustab i) asjaomase liikmesriigi kontrolli alt väljas olev ebatavaline sündmus, mis avaldab tõsist mõju valitsemissektori finantspositsioonile, või kui selle põhjustab ii) tõsine majandussurutis, mis tähendab negatiivset aastast SKP kasvumäära või kogunenud toodangukaotust pikema perioodi jooksul, mil aastane SKP kasvumäär oli potentsiaalse kasvu määra suhtes väga madal.

(6) Eespool nimetatud tingimuste Hispaania suhtes kohaldamise hindamise tulemusel on jõutud järgmiste järeldusteni.

- Pärast SKP negatiivset reaalkasvu 10 järjestikuse kvartali jooksul taastus majanduskasv Hispaanias 2013. aasta kolmandas kvartalis. SKP reaalkasv ulatus 1,4 %ni 2014. aastal ja kiirenes 3,2 %ni 2015. aastal. Komisjoni 2016. aasta ajakohastatud kevadprognoosi kohaselt peaks SKP reaalkasv ulatuma 2016. aastal 2,9 %ni. See näitaja ületab komisjoni talituste 2016. aasta kevadprognoosi 0,3 protsendipunti võrra ja selle taga on valitsemis- ja erasektori tarbimise oodatust suurem kasv käesoleva aasta esimeses kvartalis. Seepärast ei ole nõukogu 21. juuni

2013. aasta soovitusega hõlmatud ajavahemiku (2013–2016) jooksul tõsist majandussurutist esinenud.

- Lisaks ei esinenud 2013–2016. aasta jooksul valitsuse kontrolli alt väljas olevaid ebatavalisi sündmusi, mis avaldaksid tõsist mõju riigi rahandusele. Isegi kui Hispaania inflatsioon oli üllatuslikult madal ja 2014. aastal isegi negatiivne, ei avaldanud see riigi rahandusele suuremat mõju, kuna selle tasakaalustas suures osas oodatust suurem SKP reaalkasv, lisaks soodustasid eelarvepuudujäägi vähendamist ka kiire töökohtade loomine ja maksutulu suur osakaal majanduskasvus.

(7) Seetõttu ei eksisteeri erakorralisi majandusolusid, mis õigustaksid trahvi summa vähendamist.

(8) 13. juuli 2016 esitas Hispaania põhjendatud taotluse, et komisjon soovitaks nõukogul kehtestada trahvi suuruseks null eurot. Taotluse toetamiseks esitas Hispaania järgmised põhjendused.

(9) Hispaania tuletab meelde olulisi saavutusi kaugeleulatuva reformikava rakendamisel olenemata väga keerulisest majandusolukorrast. Reformid osutusid otsustavaks majandustegevuse tugeva taastumise ja töökohtade loomise toetamisel, samuti kuhjunud tasakaalustamatuse korrigeerimisel. Samuti rõhutab Hispaania märkimisväärset eelarve kohandamist kriisi järel ning madala ja isegi negatiivse inflatsiooni negatiivset mõju eelarve kohandamisele ja majandusele tervikuna. Tõstatatakse ka metoodikaprobleeme, eriti praeguse metoodika väidetavat sobimatust stabiilsuse ja kasvu paktist kinni pidamise hindamisel, et võtta Hispaania puhul arvesse negatiivse inflatsiooniga kaasnevaid ootamatusi või mõõta täpselt SKP potentsiaalset kasvu. Lisaks osutas Hispaania 2016. aastal valitsemissektori eelarvepuudujäägi vähendamiseks võetud meetmetele ja kohustustele ning kinnitas kavatsust korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk 2017. aastaks.

(10) Nimetatud väidete hindamisel on jõutud järgmistele järeldustele.

(11) Hispaania majandus on viimastel aastatel märkimisväärselt elavdunud, muu hulgas tänu keerukates majandusoludes ette võetud reformidele, mis aitasid leevendada töö- ja tooteturgude jäikust. Hispaanias 2014. aasta alguses edukalt lõpule viidud finantsabiprogramm finantsasutuste rekapitaliseerimiseks ja paralleelselt ellu viidud põhjalikud struktuurireformid rajasid tugeva aluse majanduse elavdumiseks. Ka pärast programmi lõpule viimist jätkas Hispaania struktuurireformide elluviimist, sealhulgas maksejõuetusraamistiku reformimist, pangandussektori ümberkorraldamise lõpule viimist, avaliku halduse reformimist ja sõltumatu eelarvenõukogu loomist. Rahapoliitika ja euroala tugevdatud juhtimisraamistiku toel loodi nii alus kapitali sissevoolu taastumiseks kui ka finantstingimuste paranemiseks. Kui majanduskasv 2013. aasta teises pooles taastus, edenes sisemine ja maksebilansi tasakaalustamine, mida toetas ka reformist tulenev parem konkurentsivõime. Majanduse taastumisega kaasneb uute töökohtade loomine, mida toetavad palgakasvu jätkuv piiramine ning tööturu reformide mõju. Hoolimata majanduse tasakaalustamisel saavutatud edust, esineb endiselt olulisi probleeme, sest era- ja valitsemissektori kõrge võlatase, mis kajastub eriti suurtes netoväliskohustustes, toob riigi jaoks kaasa turgude meelestatuse muutustest tulenevad riskid, ning endiselt kõrge töötuse tase takistab majanduse kohandamist.

(12) Kuigi Hispaania ei võtnud tõhusaid meetmeid, et käsitleda ülemäärast eelarvepuudujääki kooskõlas nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitusega, tuleks tunnistada, et Hispaania oli juba võtnud märkimisväärseid eelarve kohandamise meetmeid, et korrigeerida ülemäärast eelarvepuudujääki 2012. aastal ja vähemal

määral ka 2013. aastal. Sellistele olulistele eelarve struktuurse kohandamise meetmetele järgnenud, nõukogu 12. juuli 2016. aasta otsuses osutatud väsimus konsolideerimistegevuses tekkis pärast sotsiaalset ühtekuuluvust mõjutanud keerulisi majandustingimusi. Hispaanias esinesid nõukogu viimase soovitusega hõlmatud ajavahemiku jooksul majandustegevuse tugevast taaselavnemisest alates 2013. aasta kolmandast kvartalist olenemata tõepoolest ebasoodsad majandustingimused. SKP lõhe ulatus 2013. aastal potentsiaalsest SKPst −8,5%ni ja kuigi see kiiresti paranes, jäi see 2015. aastal −4,0% juures negatiivseks. Töötuse määr jõudis 2013. aastal tipptasemele 26,1 % juures ning sotsiaalne tõrjutus ja ebavõrdsus halvenesid pärast kriisi, tõstes vaesuses või sotsiaalse tõrjutuse ohus elavate inimeste osakaalu 2014. aastal 29,2 %ni, mis on üks kõrgemaid näitajaid ELis.

(13) Kuigi mõned viimaste aastate meetmed mõjutasid riigi rahandust otseselt negatiivselt, võivad need aidata kiirendada majanduskasvu ja suurendada tööhõivet keskmises kuni pikas perspektiivis ning muuta riigi rahanduse jätkusuutlikumaks. Valitsemissektori eelarvepuudujäägi püsimist põhjustasid ka sotsiaalmaksete vähendused ja vabastused, kuid samas soodustasid need väikesepalgalistele, madalama kvalifikatsiooniga töötajatele ja uutele alalistele lepingutele suunatuna teataval määral sotsiaalset ühtekuuluvust. 2014. aasta lõpus vastu võetud maksureformide eesmärk on alarahastusest hoolimata muuta maksustruktuur kasvu paremini soodustavaks ning parandada maksuhaldust ja edendada võrdsust.

(14) Positiivse külje pealt võib välja tuua Hispaania vahevalitsuse poolt 2016. aastaks võetud eelarvepuudujääki vähendavad meetmed vastuseks komisjoni 9. märtsi 2016. aasta soovitusele meetmete kohta, mida Hispaania peaks võtma, et tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi õigeaegne kõrvaldamine. Selleks et rakendada siseriiklike õigusaktide sätteid, millega kehtestada eelarvedistsipliin piirkondlikele omavalitsustele, nõudis valitsus 6. aprillil, et 12 piirkondlikku omavalitsust kiidaksid heaks eelarveassigneeringute kärped 2016. aasta eelarvepuudujäägi eesmärkidest kinni pidamise tagamiseks. Kuigi praeguseks kõnealuste omavalitsuste poolt vastu võetud kulude kärped jäävad märkimisväärselt allapoole 2016. aasta stabiilsusprogrammis esitatud eeldatavast summast, on Hispaania keskvalitsus kiitnud heaks eelarveassigneeringute kärped suuruses ligikaudu 0,2 % SKPst. 13. juulil teatas Hispaania vahevalitsus kavatsusest kehtestada täiendavaid eelarvepuudujääki vähendavaid meetmeid, mis on väga teretulnud Tulude poolel peaksid uue valitsuse ametisse astumisel kohe vastu võetavad äriühingu tulumaksuseaduse muudatused korvama 2016. aastaks oodatava tulude vähenemise suuruses ligikaudu 0,5 % SKPst äriühingu tulumaksu osamaksete (*pagos fraccionados*) regulatsiooni tehtavate muudatuste tagajärjel, et tagada äriühingu tulumaksust saadava tulu jõudmine 2016. aasta stabiilsusprogrammis eeldatud tasemele. Kulude poolel võib 14. juulil kokku lepitud keskvalitsuse eelarveaasta lõpetamise kuupäeva ettepoole toomine aidata ohjeldada kulude kasvu 2016. aasta teises pooles. Nende meetmega kaasnevad endiselt märkimisväärsed rakendamisega seotud riskid, eriti seoses äriühingu tulumaksuseaduse vajalike muudatuste õigeaegse vastuvõtmisega parlamendis ja nende piisavusega äriühingu tulumaksust laekuvate tulude oodatava vähenemise tasakaalustamisel. Valitsusel on kavas võtta ka täiendavaid meetmeid maksupettuse vastu.

(15) Hispaania põhjendatud taotluses komisjonile on osutatud ka madala ja isegi negatiivse inflatsiooni negatiivsele mõjule eelarve kohandamisele ja majandusele tervikuna. Nagu nõukogu 12. juuli 2016. aasta otsuses tõdetud, oli Hispaania inflatsioon (mõõdetuna SKP deflaatoriga) ajavahemikul 2013–2015 tunduvalt väiksem kui soovituse aluseks olevas makromajanduslikus lähtestsenaariumis (2014. aastal oli see isegi negatiivne, –0,4 %). Madala või isegi negatiivse inflatsiooni negatiivset mõju

Hispaania eelarvetulemustele tasakaalustas suures osas oodatust suurem SKP reaalkasv.

(16) Hispaania tõstab esile ka metoodikaprobleeme, eriti praeguse tõhusal meetmel põhineva metoodika väidetavat sobimatust, et võtta Hispaania puhul arvesse negatiivse inflatsiooniga kaasnevaid ootamatusi või mõõta täpselt SKP potentsiaalset kasvu. Mis puutub Hispaanias toimunud eelarve struktuurse kohandamise võimalikku alahindamisse, tuleb meenutada, et potentsiaalset kasvu hinnates kasutab komisjon ühiselt kokku lepitud toodangu funktsioonil põhinevat meetodit, mille nõukogu on heaks kiitnud. Negatiivse inflatsiooni mõju puhul tunnistab komisjon oma analüütilises dokumendis, et eelarvejärelevalve tegemiseks kokku lepitud metoodika, mis põhineb nominaalse eelarvepositsiooni näitajate korrigeerimisel potentsiaalse SKP hinnangute alusel, võib negatiivse inflatsioonimõju olemasolu korral viia eelarve struktuurse kohandamise alahindamiseni. Sellele lähenemisviisile lisandub siiski eelarve kohandamise nn alt-üles meede, millega hinnatakse, kas kulutuste sihttasemed on saavutatud ja kas tulude poolel on rakendatud kavandatud vabalt valitud meetmed. Vastupidiselt struktuurse eelarvepositsiooni muutusele hinnatakse sellise alt-üles meetmega deflatsioonijärgset eelarve kohandamist üle. Hispaania puhul näitab ka alt-üles meetme kasutamine, et soovitatud kumulatiivse struktuurse kohandamise näitajat 3,0 %SKPst arvestades aastatel 2013–2015 kumulatiivset kohandamist ei saavutatud.

(17) Arvestades Hispaania põhjendatud taotlust ja võttes arvesse eelmisi punkte, eriti Hispaania valitsuse poolt alates 2012. aastast tehtud ja praegugi tehtavaid põhjalikke struktuurireforme, nõukogu 2013. aasta otsusega hõlmatud ajavahemikul valitsenud keerulisi majandusolusid, Hispaania vahevalitsuse põhjendatud taotluses välja kuulutatud eelarvepuudujääki vähendavaid kohustusi koos konsolideeritud meetmetega, mis võeti vastuseks komisjoni 9. märtsi 2016. aasta soovitusele meetmete kohta, mida Hispaania peaks võtma, et tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi õigeaegne kõrvaldamine, peetakse põhjendatuks tühistada trahv suuruses 0,2 % SKPst,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1*

Hispaaniale määratud trahv suuruses 0,2 % SKPst selle eest, et ta on jätnud võtmata tõhusad meetmed vastuseks nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitusele, tühistatakse.

*Artikkel 2*

Käesolev otsus on adresseeritud Hispaania Kuningriigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel*
*eesistuja*